2 **e** är säkert stunget. Av r. 3 finns endast nedre delen av en bst till **u** eller **r**, däremot knappast ʀ. R. 4 är **l**, icke **u**; bst går icke ned till slinglinjen. 5—6 **ak** äro tydliga; efter 5 **a** finns intet sk. R. 7 gör närmast intryck av **l**, men kan ha varit **u** eller **r**; stenytan är nämligen skadad. Därefter ett tydligt sk, det första i inskriften. 1—7 är alltså ett namn, **kerlakr** eller **keulakr**. Av 8 **l** finnes nedre delen av hst jämte bst, av r. 9 nedre delen av en hst, av 10 **t** övre delen med båda bst; sålunda otvivelaktigt **lit**. Därefter är runslingan totalt förstörd på en sträcka av över en meter upp till toppen. Längst upp finnas rester av nedre slinglinjen med ett par stavar. På den nedåtgående slingan på h. sidan synes tydligt 11—13 **tiʀ**; av det föregående **if** intet säkert i behåll. 15—18 **emik** säkert, åtminstone **em**; av r. 14 finns intet spår, ej heller av r. 19. Fullt säkert är det följande 20—28 **un sin · auk · i**. 29 **r** är skadad upptill, 30 **i** nedtill; r. 31 är helt förstörd. 32—36 **muntr** tydligt. 33 **u** har en punkt mitt i runan, som förefaller huggen, men kanske är en naturlig fördjupning. — Baksidans inskrift är alltigenom tydlig. Säkert stungna äro 40 och 64 **e**. R. 46 har säkerligen varit **r**, men bst är förstörd. Mellan 49 **i** och 50 **k** är avståndet större än vanligt, men sannolikt har intet varit ristat här på grund av stenytans ojämnhet. 72 **r** är missbildat och liknar ett **u**.

Dybeck: 1—13 **...l×kirua kuml...tiʀ**, 14—19 **uikik**, 29—37 **...ntr**. — Brate: 1—13 **...kẹrua ×kụmḷ ḥ-t...tiʀ**, 14—19 **ḥemik**, 20 **ṣ**, 40 **e**, 64 **e**. Utanför slingan tror sig Brate kunna urskilja ett **sina**, »tillfogadt under begynnelseslingan och stående på denna, alltså upp- och nedvändt».

UFT översätter efter Dybeck: »N. N. lät göra kummel (minnesvård)... efter Viking, sin son, och ...nd efter Holmfrid, sin hustru, och efter Unna, (sin) dotter».

Inskriftens första namn är, såsom av redogörelsen för läsningen har framgått, i hög grad ovisst. Möjligen har det varit *Gæiʀlakʀ* eller *Kiullakʀ*. Ett *Gæiʀlakʀ* är veterligen icke annars belagt i våra runinskrifter; **karlak** L 1675 Kvibille kyrka bör säkerligen läsas **-urlak** och är en form av namnet *Þorlakr* (K. G. Ljunggren i *ANF* 31, s. 241). *Gerlak* förekommer emellertid, om också sparsamt, i medeltida svenska urkunder (Lundgren). I Danmark är *Gerlak* vida vanligare under medeltiden, men förmodas vara ett från tyskan inkommet namn (*DGP*). Fno. *Geirleikr* är belagt i en runinskrift från Östfold och i några medeltidsurkunder (Lind). Om *Kiullakr* se U 42 och Sö 339. — Om *Hæmingʀ* se U 101, om *Ærinmundr* U 15, om *Holmfriðr* U 25. — Ett kvinnonamn *Una* eller *Unna* är tidigare ej belagt i runinskrifterna. Det torde vara en motsvarighet till mansnamnet *Uni* eller *Unni* (se U 88). Från medeltiden är *Una* känt (Lundgren). Fornnorska urkunder ha *Unna*, isländska *Una* (Lind).

108. Bisslinge, Eds sn.

Pl. 69—71.

Litteratur: B 141, L 394. Joh. Bureus, F a 6 s. 137 (Axehielm) n:r 10, F a 5 n:r 92, F a 1 s. 23, F a 10: 1 n:r 128; J. Peringskiöld, Monumenta 3, bl. 260; UFT h. 2 (1872), s. 59; E. Brate, Anteckningar 1902 (ATA).

Äldre avbildningar: Rhezelius, teckning (i F a 10: 1); Leitz och Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta och B 141); Brate foto 1902 (ATA).

Runstenen fanns enligt den äldsta uppgiften (i Bureus' samling F a 6) »i Bislinge vthi Erich Anderssons källare, midt i tu» (F a 5: »I Bislinge i en Källare mur»). Den samtidiga avbildningen, renritad av Rhezelius (i F a 10: 1) har överskriften: »Johan Henriksson har skrifvit denna Skriften finnas i Bislinge Källare vägg». Teckningen visar stenen fullständig, inmurad i en vägg av gråsten och tegel; den är emellertid sprucken tvärs över. Senare under 1600-talet har tydligen källaren blivit ombyggd. De båda delarna av runstenen ha därvid blivit skilda åt och inmurade på olika ställen i väggen. Endast den ena delen, med ristningens vänstra hälft, har

varit känd av Hadorph och är avbildad i *Bautil.* Peringskiöld: »Bisslinge källarmur». Den andra delen, med ristningens högra hälft, finnes omtalad först i Brates anteckningar år 1902. Brate har emellertid icke uppfattat de båda fragmenten såsom sammanhörande delar av samma sten. Han har tydligen ej heller haft kännedom om de äldre uppgifterna hos Bureus, lika litet som dessa äro uppmärksammade av Liljegren.

De båda runstensdelarna sitta inmurade i vänstra väggen av källaren under mangårdsbyggnaden, den vänstra delen (A) längst in, och den högra (B) omedelbart framför och närmare utgången. De vila omedelbart på källarens golv och bära upp taket, som består av kilade stenar. Det har visat sig omöjligt att utan rivning av källaren lösgöra stenarna. På den inre stenhalvan (A) är en del av fotstycket avslagen; på den yttre (B) är det stora fotstycket i behåll, men däremot är ristningen upptill skadad. Vidare finnas här ett stort antal sprickor, tydligen

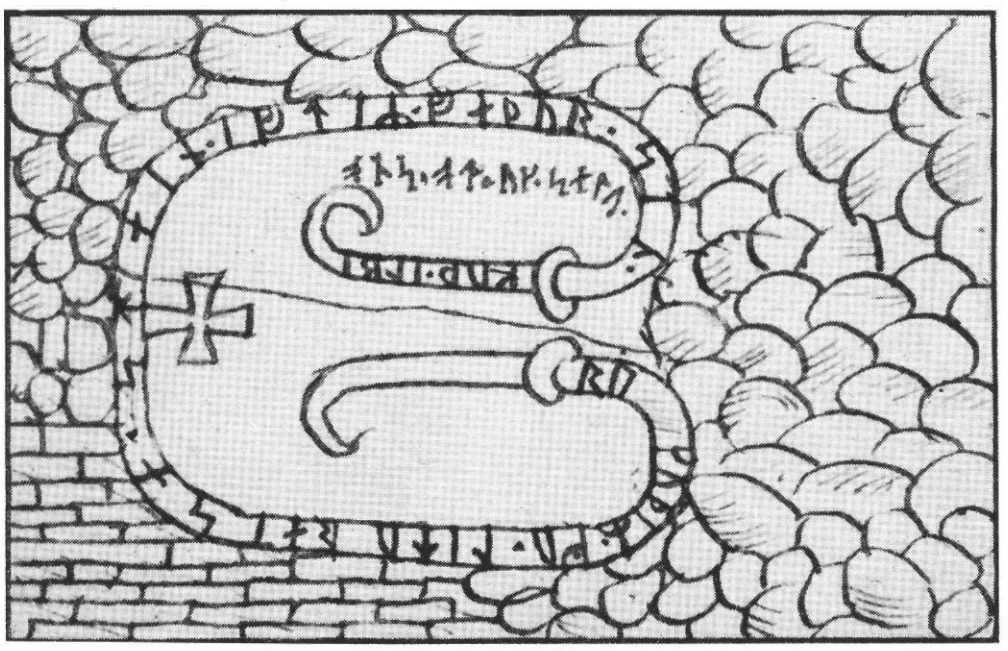

Fig. 94. U 108. Bisslinge, Eds sn. Efter teckning av Rhezelius.

vållade av det stora tryck, som stenen har varit utsatt för. För övrigt synas de båda halvorna passa väl samman, och någon förlust av ristning har knappast skett vid fogen.

A: längd 1,32 m., bredd 0,54 m., B: längd 1,58 m., bredd 0,54 m. Ristningen är svårt skadad genom avflagring dels vid inskriftens början på stycket A, dels i den yttre slingan på stycket B. Av Rhezelius' teckning framgår, att dessa skador funnos redan vid början av 1600-talet. De ha tyvärr särskilt drabbat inskriftens namn, som sålunda äro förstörda eller ovissa.

Inskrift (med det inom [ ] supplerat efter Bureus):

· - ki au - · ikikẹr · u - - krþiʀ · þu · litu · r - a · st[ain · i]f̣[ti]ʀ̣ · iu - - - - faþur sin · ku[þ] elþ̣[i] ons · ot uk salu

5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60 65 70

[Ingi ok Ingigærðr ok . . .] þau letu r[æis]a stæin æftiʀ . . ., faður sinn. Guð hialpi hans and ok salu.

»Inge och Ingegärd och . . . de läto resa stenen efter . . ., sin fader. Gud hjälpe hans ande och själ.»

Till läsningen: Av runan 1 finns blott nedersta delen av en hst. 2 **k** är säker; 3 kan knappast ha haft någon bst. Av 4 **a** saknas blott nedre delen av hst. 5—6 stå under slingan; de båda hst äro säkra. Av 7—10 **ikik** finns övre delen i behåll; bst i 10 **k** är ej fullt säker, då den delvis sammanfaller med en spricka i stenen. Hst i 11 **e** är tydlig, och någon bst torde

icke ha funnits. 12 **r** och 13 **u** äro de första fullständigt bevarade runor i inskriften; mellan dem ett tydligt sk. Av runorna 14 och 15 finns endast övre delen av en hst. De följande 16—20 **krþiʀ** torde få anses fullt säkra, även om de delvis äro skadade. Tydligt är det följande 21—27 **· þu · litu · r.** Av 28 finns endast nedre delen av en stav; möjligen har runan varit **s.** 29 **a** är skadad; men h. delen av bst finnes kvar. 30—31 **st** tydligt. Återstoden av inskriften finnes på stycket B. T. o. m. 46 **f** finnas endast rester i behåll: av 36 **f** hst och övre bst, av 38 nedersta delen av hst, av 39 **ʀ** övre delen av hst och v. bst.; därefter sk och 40 **i**; av 41 saknas bst:s övre del, men runan har säkerligen varit **u**, icke **r** (jfr 55 **u**); av 42 finnes nedersta spetsen, av 43 större delen av en rak hst, av 44 intet, av 45 delar av hst, av 46 **f** övre delen med båda bst. Det följande 47—54 **aþur sin · k** är tydligt och säkert. 55 **u** är upptill skadat, men säkert. Av 56 finns endast övre delen av en hst. 57—58 **el** är säkert. Av 59 **b** finns endast nedre

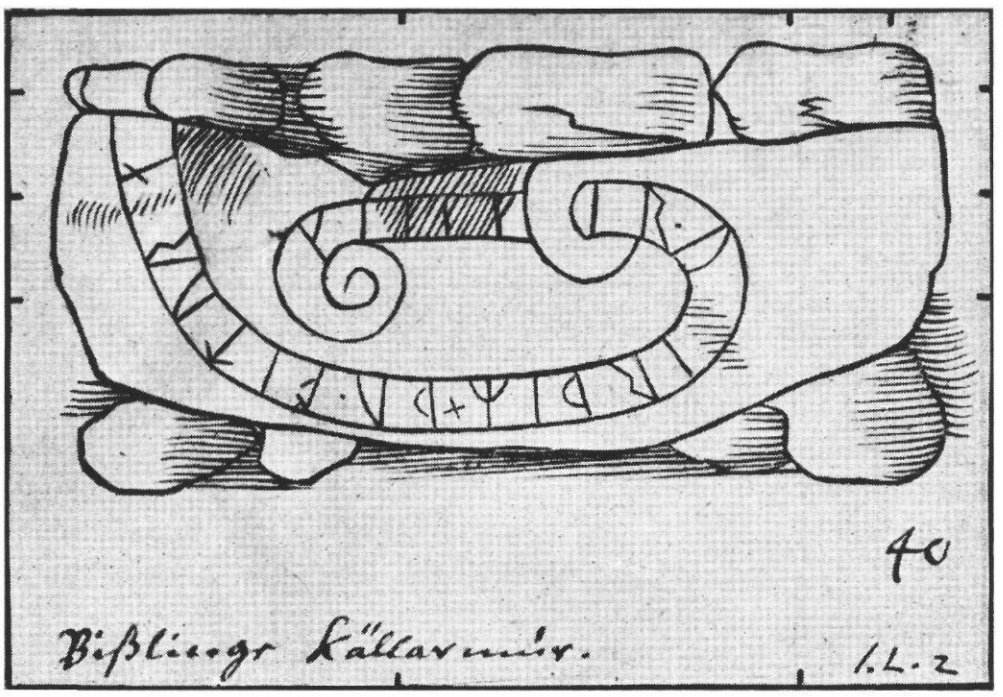

Fig. 95. U 108. Bisslinge, Eds sn. Efter B 141.

delen, men säkert; av 60 skymtar möjligen en hst. Det återstående av inskriften, utanför slingan, är jämförelsevis väl bevarat.

Rhezelius' teckning (i F a 10: 1): **ru . . . kuþiʀ · gu · litu · raisa · stain · iftiʀ · faþur · sin · kuþ · ilbi ons · ot · uk · salu.** Teckningen är felaktig, så till vida som den låter ordet **faþur** följa omedelbart efter **iftiʀ**; **sin** står mycket spaciöst. I F a 6 står 21—22 **þu**, 50 **ʀ**, i F a 5 21—22 **gu**, 50 **r**, 65 **nt** (binderuna). — Hadorph (endast stycket A): **ki - - kir · u - irþiʀ × þu · litu r - a.** — Brate: **i̤kna · i̤ki̤kþr · uk̤ k̤erþiʀ · þu · litu · ra̤is . . . if - iʀ · iuiṳra · faþur · sin · ku - · elbi ons · ot uk · salu.**

109. Bisslinge, Eds sn.

Litteratur: L 395. Joh. Bureus, F a 6 s. 50 n:r 44 (Bureus' egna uppteckningar), F a 5 n:r 93, F a 1 s. 23, F a 13 s. 382, F f 6 n:r 43; F. Burman i Nova Acta Soc. Scient. Ups. Vol. 5, n:r 8; UFT h. 2 (1872), s. 59.
Avbildning: Bureus, kopparstick (i F f 6).

Runstenen fanns enligt Bureus (F a 6) »i Bislinge i Eedh S.». I den renskrivna samlingen (F a 5) står visserligen »Wid Bislinge i källarväggen», men detta torde bero på förväxling med U 108. Över de båda sista orden har också blivit klistrad en remsa, på vilken står: »byen»; alltså har Bureus rättat sig själv till: »Wid Bislinge byen». Kopparsticket visar nedre delen av en runsten med relativt enkel ornamentik. Troligen har stenen förkommit redan på 1600-talet. Den finnes ej upptagen i *Bautil*, ej heller hos Dybeck, och har förgäves eftersökts i senaste tid.